

Allergie voor kobalt

Bij u werd een allergie voor kobalt aangetoond. Wanneer u met kobalt(chloride) in aanraking komt, kan dat aanleiding geven tot het ontstaan of verergeren van eczeem. Het is dus van groot belang dat u probeert om dit contact zoveel mogelijk te vermijden. Deze folder kan u daarbij behulpzaam zijn. Voor meer informatie over allergisch contacteczeem kunt u de informatiefolder 'Allergisch contacteczeem' raadplegen.

Wat is kobalt?

Kobalt is een metaal dat in kleine hoeveelheden in de gehele aardbodem voorkomt. Op sommige plaatsen is de concentratie zo hoog dat het loont om dit door middel van mijnbouw te winnen. Kobalt wordt in grote hoeveelheden gebruikt in de metaalindustrie, onder meer voor het harden van staal en andere metaallegeringen.

In welke producten komt kobalt voor?

Kobalt kan in minimale hoeveelheden overal worden aangetroffen; zelfs in ons dagelijks voedsel en in ons bloed. Deze (natuurlijk) voorkomende kleine hoeveelheden spelen geen rol bij uw allergie. Ons lichaam heeft zelfs een minimale hoeveelheid kobalt nodig als onderdeel van een vitamine (vitamine B12).

Van belang zijn die producten waarin kobalt in grotere hoeveelheden is verwerkt. Vaak zijn dat metalen voorwerpen, waarin ook nikkel of chroom is verwerkt; bijv. metalen sieraden (kettingen, oorbellen) en sommige metalen gereedschappen. Uit hoogwaardige gouden of zilveren sieraden komt meestal geen kobalt vrij. Verder zit kobalt soms in vloeistoffen die gebruikt worden voor het galvaniseren, in sommige drukinkten, in cement en wordt het gebruikt in kleurstoffen bij het pottenbakken.

Producten waarin kobalt kan voorkomen zijn onder meer:

- Vers aangemaakte natte cement.
- Droge cementmortel
- Sommige drukinkten.
- Sommige verfsoorten.
- Sommige veevoerders.
- Pigment voor pottenbakken.

In welke beroepen speelt allergie voor kobalt een rol?

Kobaltallergie kan vooral een probleem zijn voor personen in bedrijven waar met kobalt wordt gewerkt of waar kobalthoudende producten worden verwerkt. Voorbeelden hiervan zijn de keramische industrie en pottenbakkerijen.

Inkten die worden gebruikt in drukkerijen kunnen kobalt bevatten. Soms wordt kobalt verwerkt bij het vervaardigen van plastic kunststoffen of bij het galvaniseren. Overige bronnen van kobalt zijn sommige verfsoorten, sommige veevoerders en cement. Bij cement is dit alleen van belang als het cement nog nat is of als het stuift voordat het met water, zand of grint wordt aangemaakt. Uitgeharte cement is niet schadelijk. Metaal en gereedschappen kunnen een kleine hoeveelheid kobalt bevatten, maar hierbij gaat het erom hoeveel kobalt er uit de metalen 'weglekt'. Een grote hoeveelheid kobalt dat stevig in het metaal vast blijft zitten is onschuldig.

Beroepen waarbij men aan kobalt blootgesteld kan worden zijn onder meer:

- Keramische industrie en pottenbakken.
- Veevoederindustrie.
- Drukkerijen.
- Bouwnijverheid: metselen, voegen, tegelzetten.
- Plastic kunststoffenindustrie.
- Galvaniseerbedrijven.
- Fabricage van magnetische (cassette)banden.
- Slijpen van bijzondere metalen en edelstenen.

Hoe ziet allergisch contacteczeem door kobalt er uit?

Allergisch contacteczeem door kobalt veroorzaakt een rode jeukende huidafwijking op plaatsen waar contact was met kobalt bevattende voorwerpen. Soms zijn er ook blaasjes te zien of wordt de uitslag nattend. Vaak gaat de aandoening na enige tijd schilferen. Kenmerkend zijn de rode huidafwijkingen onder een (goedkoop) metalen kettinkje of een nattende uitslag, die ontstaat rond de gaatjes waar de oorbellen worden aangebracht. Ook kan het contacteczeem op andere plaatsen voorkomen. Soms ontstaat door wrijven in de ogen een uitslag op de oogleden door kobalt, dat via de handen daar werd aangebracht.

Wordt mijn eczeem geheel veroorzaakt door contact met kobalt?

Hoewel zeldzaam is het inderdaad mogelijk dat uw eczeem geheel en alleen veroorzaakt wordt door contact met kobalt. Toch komt het regelmatig voor dat eczeem blijft bestaan of alleen maar iets beter wordt wanneer u contact met deze stof goed vermijdt. Dat komt doordat eczeem vaak meerdere oorzaken heeft. De meeste mensen met een kobaltallergie zijn ook allergisch voor de metalen nikkel of chroom. Meestal zijn het deze metalen, niet het kobalt, die verantwoordelijk zijn voor het eczeem.

Dit komt omdat de drie metalen chroom, nikkel en kobalt vaak samen in allerhande producten voorkomen (legeringen). Naast allergie kan *irritatie* meespelen, bijv. door contact met water, zeep, afwasmiddelen en dergelijke. Daarnaast kan eczeem ontstaan als uiting van een erfelijke aanleg tot het krijgen van eczeem, astma of hooikoorts. Het is altijd zinvol om kobalt zo goed mogelijk te vermijden, maar dat zal dus niet altijd tot volledige genezing van uw huid leiden.

Hoe kunnen allergische reacties worden voorkomen?

Het vermijden van alle contact met kobalt zou het simpele advies moeten zijn, maar in de praktijk blijkt dit niet altijd mogelijk. Zoals eerder werd opgemerkt gaat het erom hoeveel kobalt er vrij komt uit de voorwerpen waarmee u in aanraking komt. Ook gaat het erom hoe het huidcontact is met de kobalt bevattende metalen voorwerpen. Kortdurend contact met een droge intacte huid leidt zelden tot problemen. Een langdurig contact met de huid, vooral wanneer de huid nat is, leidt snel tot problemen.

Zijn er andere stoffen die ik moet vermijden?

In principe kunt u alle producten waar geen kobalt in zit verdragen. Een kobaltallergie gaat vaak samen met een allergie voor andere metalen, zoals nikkel of chromaat. Het kan zijn dat dit ook bij u het geval is. Uw dermatoloog kan u daarover informeren.

Hoe weet ik welke producten veilig zijn?

In de praktijk gaat het er vooral om alert te zijn op de metalen voorwerpen waar u mee omgaat. De kwaliteit (hardheid) van deze voorwerpen is daarbij van belang. Harde roestvrijstalen voorwerpen, zoals bestek, zijn meestal veilig. Zachtmetalen voorwerpen kunnen verdacht zijn. Voordat u sieraden aanschaft is het verstandig altijd naar de samenstelling en kwaliteit van de producten te vragen. Hoogwaardig goud of zilver is meestal veilig.

Overige nuttige informatie

Mensen die eczeem aan de handen hebben kunnen ook een kobaltallergie hebben. Vaak speelt deze allergie voor kobalt slechts een zeer ondergeschikte rol. Het is goed mogelijk dat de allergie voor kobalt pas is ontstaan, nadat het handeczeem reeds aanwezig was. Ook hebben veel mensen een kobaltallergie zonder dat zij daarvan hinder ondervinden.

Een metalen heupprothese, die is ingebracht om het heupgewricht te vervangen, of metalen platen en schroeven, die worden gebruikt om botbreuken te laten herstellen, kunnen ook kobalt bevatten.

Deze voorwerpen geven nooit problemen bij personen die allergisch zijn voor kobalt. Amalgaamvullingen kunnen bij u zonder problemen door de tandarts aangebracht worden.

Tot slot

Wij hopen u met deze folder voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u alsnog vragen hebben, neemt u dan gerust contact op met de behandelend arts.